

วัคซีนไขหวัดใหญ่ ไขข้อสงสัยทุกคำถามที่อยากรู้

นำเสนอเมื่อ : 9 มิ.ย. 2557

วัคซีนไขหวัดใหญ่ ฉีดแล้วจะไม่ใช่หวัดอีกเลยหรือเปล่า แล้วจำเป็นต้องฉีดซ้ำไหม ใครคือกลุ่มเสี่ยงที่ต้องฉีด อยากรู้คำตอบตามไปอ่านด้วยกันเลย

เข้าสู่ฤดูฝนแล้ว สายฝนที่โปรยปรายกับอากาศชื้น ๆ พาโรคภัยไข้เจ็บมาหิวเราได้หลายโรคเลยนะ โดยเฉพาะ "โรคไขหวัดใหญ่" ที่มีคนป่วยกันไม่น้อยเลยในแต่ละปี เพราะแพรวะระบาดได้ง่าย แคหายใจ ไอ จาม ก็พาลให้คนข้าง ๆ ป่วยตามได้แล้ว แต่ถ้าวัดวัคซีนไขหวัดใหญ่ป้องกันไว้แต่เนิ่น ๆ ก็ช่วยลดความเสี่ยงให้เราได้เหมือนกัน

ว่าแต่...ใครกันนะที่ควรฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ แล้วถ้าเราเคยฉีดไปแล้วเมื่อปีที่แล้ว ปีนี้ต้องไปฉีดซ้ำอีกไหม แล้วถ้าวัดแล้วจะไม่ใช่หวัดไปตลอดทั้งปีเลยหรือ? ใครกำลังมีข้อสงสัยเรื่องการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่อยู่ละก็ วันนี้เรามีข้อมูลดี ๆ จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มาช่วยไขคำตอบให้แล้วละ

ไขหวัดใหญ่คืออะไร?

ไขหวัดใหญ่เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่า ซึ่งมักระบาดเป็นช่วง ๆ โดยเฉพาะในช่วงหน้าฝนและหน้าหนาว แต่มันยังมีความร้ายกาจตรงนี้มีโอกาสกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่รุนแรงได้ด้วย อย่างเช่นตอนที่มีการระบาดของโรคไขหวัดใหญ่ H1N1 หรือไขหวัด 2009 ถือเป็นการระบาดครั้งใหญ่เลย

จะรู้ได้อย่างไรว่าป่วยไขหวัดใหญ่?

จริง ๆ อาการไขหวัดใหญ่ก็คล้ายกับไขหวัดทั่วไปค่ะ แต่จะมีอาการรุนแรงกว่า ผู้ป่วยจะมีน้ำมูกไหล ไอ เจ็บคอ มีไข้สูงมาก ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามตัว บางรายจะมีอาการรุนแรงขึ้น เช่น ปอดบวม ถึงขั้นต้องเข้าโรงพยาบาลได้เลย

วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่คืออะไร?

วัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่เป็นวัคซีนชนิดฉีด
ผลิตจากเชื้อที่ตายแล้วโดยผ่านกระบวนการผลิตที่มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค
แต่ผู้ฉีดวัคซีนแล้วยังอาจเป็นไขหวัดใหญ่ได้ แต่อาการจะน้อยลง โดยภูมิคุ้มกันจะสร้างขึ้นภายใน 2
สัปดาห์หลังจากได้รับวัคซีน

ฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่แล้วจะไม่เป็นหวัดแล้ว จริงปะ?

ใครคิดแบบนี้อยู่ต้องรีบบอกเลยว่า "ไม่ใช่" ค่ะ
เพราะวัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่จะช่วยป้องกันโรคไขหวัดใหญ่เท่านั้น
ไม่ได้ป้องกันโรคไขหวัดทั่วไปที่เกิดจากเชื้ออื่น ๆ นะ

ใครควรได้รับการฉีดวัคซีน?

วัคซีนนี้สามารถฉีดป้องกันได้เกือบทุกคนนะคะ แต่ปกติแล้ว
กระทรวงสาธารณสุขจะเนนย้าให้คนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงควรได้รับการฉีดวัคซีนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือ

1. บุคคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย
2. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง 7 โรค ได้แก่ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ไตวาย หอบหืด ปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหัวใจ และโรคมะเร็งที่อยู่ระหว่างได้รับเคมีบำบัด
3. หญิงมีครรภ์ อายุครรภ์ 4 เดือนขึ้นไป
4. บุคคลที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป
5. เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 2 ปี
6. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
7. ผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย
8. ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง และผู้ติดเชื้อ HIV
9. คนที่น้ำหนักตัวมากกว่า 100 กก. หรือค่าดัชนีมวลกาย (BMI) มากกว่า 35 กก.ต่อตารางเมตร

ฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ฟรี 2557 ได้ที่ไหน?

ใครที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้สามารถไปขอรับบริการฉีดวัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่ได้ฟรีตามโรงพยาบาลของรัฐทั่วประเทศ หรือสถานบริการสาธารณสุขของรัฐที่เข้าร่วมโครงการ สอบถามก่อนได้ที่สายด่วน สปสช. โทร.1330 หรือที่สายด่วนกรมควบคุมโรค หมายเลข 1422

แล้วควรฉีดวัคซีนเมื่อไร?

สามารถฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้ตลอดทั้งปี แต่ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือ ก่อนฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม) และก่อนฤดูหนาว (เดือนตุลาคม) เพราะเป็นช่วงที่เริ่มมีการระบาดแล้วคะ

เพิ่งฉีดไปเมื่อปีที่แล้ว จำเป็นต้องฉีดซ้ำในปีนี้อย่างไร?

ถึงแม้เราจะฉีดวัคซีนไปแล้วเมื่อปีที่ก่อน แต่ปีนี้ก็ต้องฉีดด้วยคะ เพราะภูมิคุ้มกันของร่างกายที่มีต่อเชื้อไขหวัดใหญ่มักอยู่ไม่นาน มักลดต่ำลงได้ในระยะเวลาไม่กี่เดือนหรือปี จึงจำเป็นต้องฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่กระตุ้นภูมิคุ้มกันทุกปี เพื่อจะได้ป้องกันได้อย่างต่อเนื่อง

แล้วรู้ไหมว่า เชื้อไขหวัดใหญ่มักกลายพันธุ์ได้ในช่วงระยะเวลาไม่นานด้วย ทำให้สายพันธุ์ที่ระบาดในแต่ละปีไม่เหมือนกัน ดังนั้น จึงต้องปรับเปลี่ยนวัคซีนไปตามฤดูกาลปัจจุบัน เราจึงจำเป็นต้องฉีดทุกปีเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ปรับให้เหมาะสมกับเชื้อใหม่ในแต่ละปีนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ถ้าคุณพ่อคุณแม่พาลูก ๆ อายุต่ำกว่า 9 ปี ไปฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่เป็นครั้งแรก มีคำแนะนำให้ฉีด 2 เข็มคะ โดยให้เข็มที่ 2 ห่างจากเข็มแรก 4 สัปดาห์

อาการข้างเคียงของวัคซีนไขหวัดใหญ่มีอะไรบ้าง?

การฉีดวัคซีนทุกชนิดสามารถทำให้เกิดอาการข้างเคียงได้ ทั้งมีอาการบวมแดงบริเวณที่ฉีด เป็นไข้ ปวดเมื่อย แต่อาการเหล่านี้จะหายไปเองภายใน 1-2 วันหลังฉีดยา สามารถใช้ผ้าเย็น ๆ ประคบบริเวณที่บวมได้ หรือทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสมได้

ส่วนที่วู้อึดยาแล้วจะมีอาการแพ้หรือไม่นั้น พบได้น้อยมากคะ ถ้าใครแพ้จริง ๆ จะมีอาการปรากฏให้เห็นภายใน 2-3 นาที ถึง 2-3 ชั่วโมงหลังฉีด โดยอาจมีอาการหายใจไม่สะดวก หายใจมีเสียงดัง หอบ เสียงแหบ ลมพิษ หัวใจเต้นเร็ว วิงเวียนศีรษะ หนาวมีด เป็นลม หมดสติ ถ้ามีอาการแบบนี้ให้รีบพบแพทย์ทันที

แล้วมีใครที่ไม่ควรฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่บ้าง?

ถึงแม้วัคซีนไขหวัดใหญ่จะช่วยป้องกันโรคได้ แต่ก็มีบางคนที่ไม่ควรฉีดวัคซีนชนิดนี้ คือ

- เด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือน
- คนที่มีประวัติแพ้ไข่หรือไข่ไก่อย่างรุนแรง เพราะวัคซีนชนิดนี้ผลิตจากไข่ไก่
- ผู้ที่เคยฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่แล้วมีอาการแพ้อย่างรุนแรง
- ผู้ที่มีไข้ หรือเจ็บป่วยเฉียบพลัน
- ผู้ป่วยที่มีโรคประจำกำเริบ ควบคุมไม่ได้ ควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน

ถ้าเป็นหวัดอยู่เล็กน้อย จะฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้หรือไม่?

• คนที่มีอาการหวัด คัดจมูก เจ็บคอ ไอ ยังคงสามารถฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้ค่ะ แต่ถ้ามีไข้ ควรเลื่อนการฉีดวัคซีนออกไปก่อน

วัคซีนไขหวัดใหญ่ ราคาเท่าไร?

ถ้าเพื่อน ๆ อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถเข้าไปฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ได้ฟรีที่โรงพยาบาลของรัฐได้เลยค่ะ ไม่ต้องเสียสตางค์ แต่ถ้าเราไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง เพียงแต่อยากฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ ก็ติดต่อสอบถามราคาการฉีดวัคซีนตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ได้เลย

อ้อ... ที่อยากจะบอกก็คือ ราคาวัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่ของแต่ละโรงพยาบาลจะไม่เหมือนกันนะคะ แต่ส่วนใหญ่ราคาจะไม่เกินเข็มละหนึ่งพันบาทค่ะ และยิ่งในช่วงฤดูฝนแบบนี้ถือเป็นโอกาสดีที่โรงพยาบาลหลายแห่งมักจะจัดโปรโมชั่นลดราคาอยู่ ลองติดต่อสอบถามที่โรงพยาบาลใกล้บ้านได้เลย

ขอขอบคุณข้อมูลจาก

[สำนักโรคติดต่อทั่วไป](#) และ [กระปุก.คอม](#)